

POSTANOWIENIE

19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 19 grudnia 2023 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku Z. S.

z udziałem Skarbu Państwa-Starosty W.

o odłączenie działki nr [...] o obszarze 0,4388 ha i działki [...] o obszarze 4,3777
położonych w obrębie N. z księgi wieczystej nr [...] i założenie dla nich księgi
wieczystej z wpisem prawa własności na rzecz Z. S.,
na skutek skargi kasacyjnej Z. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 13 września 2022 r., II Ca 1252/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 240 (dwieście czterdzieści)
zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości
odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia
pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy we Wrześni postanowieniem z 22 marca 2022 r. na skutek rozpoznania skargi Z. S. na postanowienie referendarza sądowego z 13 grudnia 2021 r. oddalającego jej wniosek, oddalił wniosek o odłączenie z księgi wieczystej

[...] działek [...] i [...] położonych w obrębie N. o obszarach odpowiednio 0,4388 i 4,3777 ha i założenie dla nich nowej księgi wieczystej z wpisem prawa własności na rzecz Z. S.

Postanowieniem z 13 września 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił apelację wnioskodawczyni.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy sąd wieczystoksięgowy rozpoznając wniosek o wpis prawa własności może merytorycznie badać czy późniejsze orzeczenie sądu czy też czynność prawna (w tym przypadku postanowienie Sądu Powiatowego we Wrześni z 1971 r.) doprowadziło do wygaśnięcia prawa (powstałego w 1962 r. stwierdzonego postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 2017 r.), które jest objęte wnioskiem czy też rozpoznając wniosek ogranicza się jedynie do jego strony formalnej w oparciu o przedłożone przez wnioskodawczynię dokumenty; 2. czy badanie merytoryczne w szczególności ustalenie czy późniejsza czynność prawna (orzeczenie sądu), doprowadziła do wygaśnięcia prawa nabytego w drodze zasiedzenia winno nastąpić w toku postępowania o uzgodnienie stanu prawnego wynikającego z księgi z rzeczywistym stanem prawnym (art. 10 u.k.w.h.) zainicjowanego przez osobę, której prawo zostało wpisem dotknięte a nie w toku o wpis prawa własności do księgi wieczystej; 3. czy postępowanie o uzgodnienie stanu prawnego wynikającego z księgi z rzeczywistym stanem prawnym (art. 10 u.k.w.h.) winno zostać zainicjowane przez osobę, której wpis prawa własności, następujący na skutek uwzględnionego wniosku narusza jej prawa czy też osoba, której wniosku o wpis prawa własności nie uwzględniono oddalając żądanie.

W ocenie wnioskodawczyni istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów a w szczególności art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wniosku jest pobieżne, niemal zdawkowe i nie powołano w nim argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Należy wskazać, iż

nie jest rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania, doszukiwanie się juredykcyjnej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Samo zaś sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia argumentacji służącej wykazaniu, że to zagadnienie rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, nie jest wystarczające.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Skarżąca nie wykazała powołanej we wniosku przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w rozumieniu powyżej wyjaśnionym. W uzasadnieniu wniosku ograniczyła się jedynie do sformułowania pytania, bez przedstawienia własnej propozycji odpowiedzi na nie, nie powołała się na dotyczące art. 626⁸ § 2 k.p.c. dotychczasowe wypowiedzi doktryny i Sądu Najwyższego albo sądów powszechnych. Wnioskodawczyni nie przedstawiła argumentacji dowodzącej, że powołany przepis budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

[S.J.]

[a]